

ΟΜΑΔΑ Ε

Γεωγραφικές γλωσσικές ποικιλίες

Μελετήστε τις παρακάτω πληροφορίες και τα κείμενα:

Β. Ποια είναι η θέση και τα επιχειρήματα της συγγραφέως στο παρακάτω κείμενο;

Ποια είναι η δική σας άποψη για το θέμα του σεβασμού της γλωσσικής διαφοροποίησης των μαθητών στο σχολείο; Συμβουλευτείτε και τον πίνακα που ακολουθεί. (200 λέξεις)

Όλοι οι μαθητές που είναι ομιλητές άλλης παραλλαγής της εθνικής γλώσσας από τη σχολική υφίστανται σαν πρώτο γλωσσικό μάθημα μόλις βρεθούν μέσα στην τάξη τη βιαιότατη καταδίκη της μητρικής τους γλώσσας. Ολόκληρο το σημασιολογικό δυναμικό, που διαθέτουν και χάρη στο οποίο επικοινωνούν θαυμάσια μέχρι εκείνη τη στιγμή με το περιβάλλον, υποβιβάζεται από το δάσκαλο στην κατηγορία του λάθους ("δεν είναι σωστό αυτό"), της κακής ποιότητας ("πες το καλύτερα") και της μη γλώσσας ("αυτό δε λέγεται"). Η καταδίκη αυτή της μητρικής του γλώσσας είναι για το μαθητή ξαφνική και άδικη αμφισβήτηση της ικανότητας που διαθέτει να χειρίζεται το λόγο και όλες τις περιπλοκές του με άνεση και δημιουργικότητα, είναι άρνηση της αναμφισβήτητης ικανότητας του να εννοεί και να επικοινωνεί σε όλα τα επίπεδα, από την έκφραση αναγκών και επιθυμιών μέχρι τη μετάδοση πληροφορίας και την έκφραση στο αφαιρετικό επίπεδο της φαντασίας. Μόλις βρεθεί στο καινούριο περιβάλλον του σχολείου, ο μαθητής ομιλητής (τοπικής ή κοινωνικής) διαλέκτου μαθαίνει από το δάσκαλο ότι δεν ξέρει να μιλάει, αντί να πληροφορηθεί ότι εκτός από τη γλώσσα του υπάρχει και η άλλη παραλλαγή του σχολείου, την οποία πρέπει να μάθει, γιατί είναι καταλληλότερη για τις σχολικές και τις επίσημες συνθήκες επικοινωνίας, άρα απαραίτητη για την εκπαιδευτική επιτυχία, αλλά και για την κοινωνική άνοδο. Αντί για αυτή την πληροφορία, που ανοίγει το δρόμο στην εκμάθηση της σχολικής γλώσσας από όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές, κάνει ο δάσκαλος άθελά του και εξαιτίας των γλωσσικών μύθων κάτι εξαιρετικά βίαιο και παράλογο, αμφισβητεί στους μαθητές την ικανότητα του λόγου που κατέχουν. Λογική συνέπεια είναι αυτό που καθημερινά και συστηματικά συμβαίνει σε όλα τα σχολεία, οι μαθητές αυτολογοκρίνονται, παύουν να μιλούν μέσα στην τάξη και αντί να εκφράζονται αυθόρμητα, ψάχνουν κάθε φορά ποια θα ήταν η διατύπωση που αποδέχεται ο δάσκαλος. Έτσι, ψελλίζουν συνήθως σαν άλαλα όντα, διστάζουν και ξαναρχίζουν, και περιορίζονται μιμητικά στις έτοιμες διατυπώσεις του βιβλίου. Μέσα στην τάξη οι μαθητές βουβαίνονται, ενώ ξαναβρίσκουν όλη τη φυσική άνεση στον δημιουργικό λόγο, μόλις βρεθούν έξω από τις σχολικές συνθήκες και τη βαριά γλωσσική λογοκρισία του σχολείου.

Φραγκουδάκη, Α. 1987. Γλώσσα και Ιδεολογία.

ΕΚΦΡΑΣΗ ΕΚΘΕΣΗ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

| ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΑΝΕΠΙΣΗΜΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟ | |
|---|-----------|
| | ΠΟΣΟΣΤΟ % |
| Γεωγραφική γλωσσική ποικιλία (τοπική διάλεκτο) χρησιμοποιεί το | 57,40 |
| Κοινωνική γλωσσική ποικιλία (κοινωνική διάλεκτο) χρησιμοποιεί το | 71,50 |
| ΠΗΓΗ: Έρευνα της Λ. Μαγαλιού, Γλωσσικές προκαταλήψεις εκπαιδευτικών, Εκδόσεις Κωνσταντινίδη | |

| ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΓΛΩΣΣΑ ΑΠΑΛΕΙΦΟΝΤΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ; | |
|--|-------|
| ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ | |
| ΝΑΙ, συμφωνώ | 65,7% |
| ΟΧΙ, διαφωνώ | 22,9% |
| ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΠΟΨΗ | 11,4% |
| ΠΗΓΗ: Έρευνα της Λ. Μαγαλιού, Γλωσσικές προκαταλήψεις εκπαιδευτικών, Εκδόσεις Κωνσταντινίδη | |